

Vastuullisuus yrityksen menestystekijäksi MITÄ – MIKSI – MITEN?

SAVO Q:N BRUNSSI 19.9.2017

NIINA SUURONEN – RESPONSIA QUALITY SOLUTIONS KY

Niina Suuronen

- ▶ Laadun ja yritys vastuun asiantuntija
- ▶ SLY:n sertifioima Quality Manager
- ▶ LCA Life Coach
- ▶ YTM
- ▶ EFQM Assessor
- ▶ Työura laadun ja toiminnan kehittämisen tehtävissä (Laatupäällikkönä vuodesta 2009)
 - ▶ Jyväskylän Ammattikorkeakoulu (2002 – 2005)
 - ▶ Puolustusvoimat (2006 – 2011)
 - ▶ Leijona Catering Oy (2012 – 2017)
- ▶ Recognized for Excellence –arvioija 2017
- ▶ Quality Innovation Award –arvioija 2017
- ▶ Sertifioidut järjestelmät:
 - ▶ ISO 9001:2008 ja ISO 9001:2015
 - ▶ ISO 14001: ja ISO 14001:2015
 - ▶ OHSAS 18001
 - ▶ Green Office
- ▶ Leijona Catering oli Pro Gaala –finalisti vuonna 2017 Vastuullisuus -sarjassa

Responsia Quality Solutions Ky

▶ **Responsia Laatu**

- ▶ Organisaatioiden apuna mm. laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmien rakentamisessa ja muissa laadun parantamisen haasteissa
- ▶ Työkaluina mm. ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, EFQM

▶ **Responsia Yritysvastuu**

- ▶ Nykytila-analyysit
- ▶ Yritysvastuun Road Mapit
- ▶ Yritysvastuun integrointi liiketoimintaan

▶ **Responsia Valmennus**

- ▶ Business Coaching esimiehille, yrittäjille ja asiantuntijoille
- ▶ Ryhmävalmennus työyhteisöille
- ▶ Life Coaching yksityishenkilöille

Vastuullinen liiketoiminta

MITÄ?

Mitä vastuullisella liiketoiminnalla tarkoitetaan?

- ▶ Yritys toimii vastuullisesti huomioiden toimintansa vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan
- ▶ Euroopan komission määritelmä: **The responsibility of enterprises for their impact on society**
- ▶ Elinkeinoelämän keskusliiton määritelmä: **Vastuullisuus on osa menestyvän yrityksen liiketoimintaosaamista. Vastuullinen yritys toimii mahdollisimman kestäväällä tavalla ja sovittaa yhteen yrityksen ja sen sidosryhmien tavoitteet ja odotukset.**
- ▶ Yritysvastuu = Yrityksen yhteiskuntavastuu = Kestävä liiketoiminta = Vastuullinen liiketoiminta = Corporate Social Responsibility
- ▶ Yritysvastuu jaetaan yleisesti kolmeen osaan:
 - ▶ taloudellinen vastuu
 - ▶ sosiaalinen vastuu
 - ▶ ympäristövastuu

Yritysvastuun osa-alueet

Taloudellinen vastuu

- ▶ Tärkein vastuullisuuden osa-alue
- ▶ Vastuullinen yritys pitää huolta omasta kannattavuudestaan ja kilpailukyvystään, jotta se on elinvoimainen myös pitkällä tähtäimellä.
- ▶ Yrityksen toiminnan taloudelliset vaikutukset sidosryhmille: Omistajalle maksetaan osinkoa, henkilöstölle palkkaa, alihankkijoille tuloa, yhteiskunnalle veroja ja niin edelleen.

Sosiaalinen vastuu

- ▶ Esim. oma henkilöstö, asiakkaat, paikalliset asukkaat, alihankkijat ja kansalaisjärjestöt
- ▶ Paikallisyhteisöjen tuki, reilu kohtelu, yhteisön toimintaan osallistuminen ja yhteisön kehittäminen
- ▶ Työntekijöiden kohtelu (palkkaus, tasa-arvo, yhdenvertaisuus, työhyvinvointi, henkilöstön kehittäminen jne.)
- ▶ Ihmisoikeuskysymykset
- ▶ Sidosryhmävuoropuhelu

Yritysvastuun osa-alueet

Ympäristövastuu

- ▶ Jätteiden tuottaminen, käsittely, kierrätys, uusiokäyttö
- ▶ Kiertotalous: Kiertotalous pyrkii maksimoimaan tuotteiden, komponenttien ja materiaalien sekä niihin sitoutuneen arvon kiertoa taloudessa mahdollisimman pitkään. Kiertotaloudessa tuotanto ja kulutus synnyttävät mahdollisimman vähän hukkaa ja jätettä. *Lähde: Wikipedia)*
- ▶ Tuotteiden elinkaari
- ▶ Energiankäyttö: energiatehokkuus ja uusiutuva energia
- ▶ Materiaalitehokkuus
- ▶ Raaka-aineiden vastuullisuus ja alkuperä
- ▶ Toiminnan ja tuotteiden hiilijalanjälki, hiilineutraalius, hiilikädenjälki

Yritysvastuun historia Suomessa

- ▶ Patruunatalous (1880 – 1960)
- ▶ Hyvinvointivaltio (1960 – 1990)
- ▶ Omistaja-arvon talous (1990 – 201?)
- ▶ Strateginen yritys vastuu (201? →)

Mukaillen: KTT, Dosentti Jukka Mäkinen, Aalto-yliopisto

Vastuullinen liiketoiminta

MIKSI?

Miksi liiketoiminnan vastuullisuuteen kannattaa panostaa?

1. Tulevaisuuden toimintaedellytykset ja menestystekijät vahvistuvat
2. Uusia liiketoimintamahdollisuuksia avautuu
3. Yrityksen ja tuotteiden arvo asiakkaiden silmissä kasvaa
4. Kilpailijoista erottautuminen helpottuu
5. Työntekijöiden ja muiden sidosryhmien tyytyväisyys ja sitoutuminen kasvaa
6. Liiketoimintariskit pienenevät
7. Kansainvälistyminen helpottuu
8. Sijoittajien kiinnostus yritystä kohtaan kasvaa

Vastuullisen liiketoiminnan hyödyt yritykselle

- ▶ Lisää yrityksen ja sen tuotteiden arvoa asiakkaiden silmissä
 - ▶ Talouselämä 17.5.2016: kolme neljästä suomalaisesta on valmis maksamaan korkeamman hinnan vastuullisesti tuotetuista tuotteista tai palveluista. Kuluttajien kiinnostus yritysten ja brändien vastuullisuutta kohtaan on kasvanut viime vuosina tasaisesti. Silti enemmistö suomalaisista kokee, että he eivät saa riittävästi tietoa yritysten tai brändien vastuullisuudesta.
- ▶ Auttaa erottautumaan kilpailijoista
 - ▶ Erityisesti kansainvälisillä markkinoilla vastuullisuus voi olla juuri se lisäarvo, joka saa asiakkaan valitsemaan kyseisen yrityksen tuotteen
- ▶ Vastuullisuus tuo yritykselle hyvää mainetta ja voi tukea yrityksen brändiä

Vastuullisen liiketoiminnan hyödyt yritykselle

- ▶ Lisää työntekijöiden ja muiden sidosryhmien tyytyväisyyttä ja sitoutumista
 - ▶ Vastuullisuus yrityksen arvoissa ja toiminnassa voi olla myös työntekijöitä sitouttava ja houkutteleva tekijä
 - ▶ Kilpailuvaltti erityisesti niillä aloilla, jotka kärsivät työvoimapulasta
 - ▶ Talouselämä 12.4.2017: **Osuuspankin Erja Vilja** sanoo nuorten tekevän jo varhain arvovalintoja, eli päätöksiä, mikä on heille tärkeää sekä minkä tyyppiseen yritykseen he haluavat samaistua ja kenties sitoutua pidemmäksi aikaa. **"Uskon, että eettisyydestä ja kestävyydestä on tullut merkityksellisempää. Nuoret seuraavat kaikkia medioita ja ovat hyvinkin tietoisia siitä miten yrityksellä menee ja minkälaisia arvopohjaisia valintoja ne ovat tehneet."**

Vastuullisen liiketoiminnan hyödyt yritykselle

- ▶ Lisää sijoittajien kiinnostusta yritystä kohtaan
 - ▶ Vastuullinen sijoittaminen on yleistynyt nopeasti
 - ▶ Sijoittajat tulevat jatkossa kiinnittämään entistä enemmän huomiota yrityksen vastuullisuuteen, ja esimerkiksi sitoutumiseen Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteisiin
 - ▶ **Taloussanomien 18.4.2017:** Union Investmentin vastuullisen sijoittamisen tutkimusjohtaja **Florian Sommer:** "Vastuullinen sijoittaminen on yksi meidän nopeimmin kasvavista omaisuuslajeista. Yhä useampi asiakkaamme kysyy, mikä on salkkuni hiilijalanjälki."

Vastuullisen liiketoiminnan hyödyt yritykselle

- ▶ Pientää liiketoiminnan riskejä
 - ▶ Esim. maine-/imageriskit, kuluttajavalitukset
 - ▶ Kansainvälistymiseen liittyvät riskit
 - ▶ Kehittyvillä markkinoilla toimimiseen liittyvät riskit
- ▶ Yritysvastuuseen panostaminen voi avata uusia liiketoimintamahdollisuuksia
- ▶ Tukee yrityksen kansainvälistymistä ja kasvua
- ▶ FIBSin yritys vastuututkimus 2017: Yritysten tärkein syy panostaa yritys vastuuseen on **tulevaisuuden toimintaedellytysten ja menestystekijöiden varmistaminen**
 - ▶ Pienillä yrityksillä riski jäädä kehityksen kelkasta, jos osaamista/resursseja vastuullisen liiketoiminnan kehittämiseen ei ole

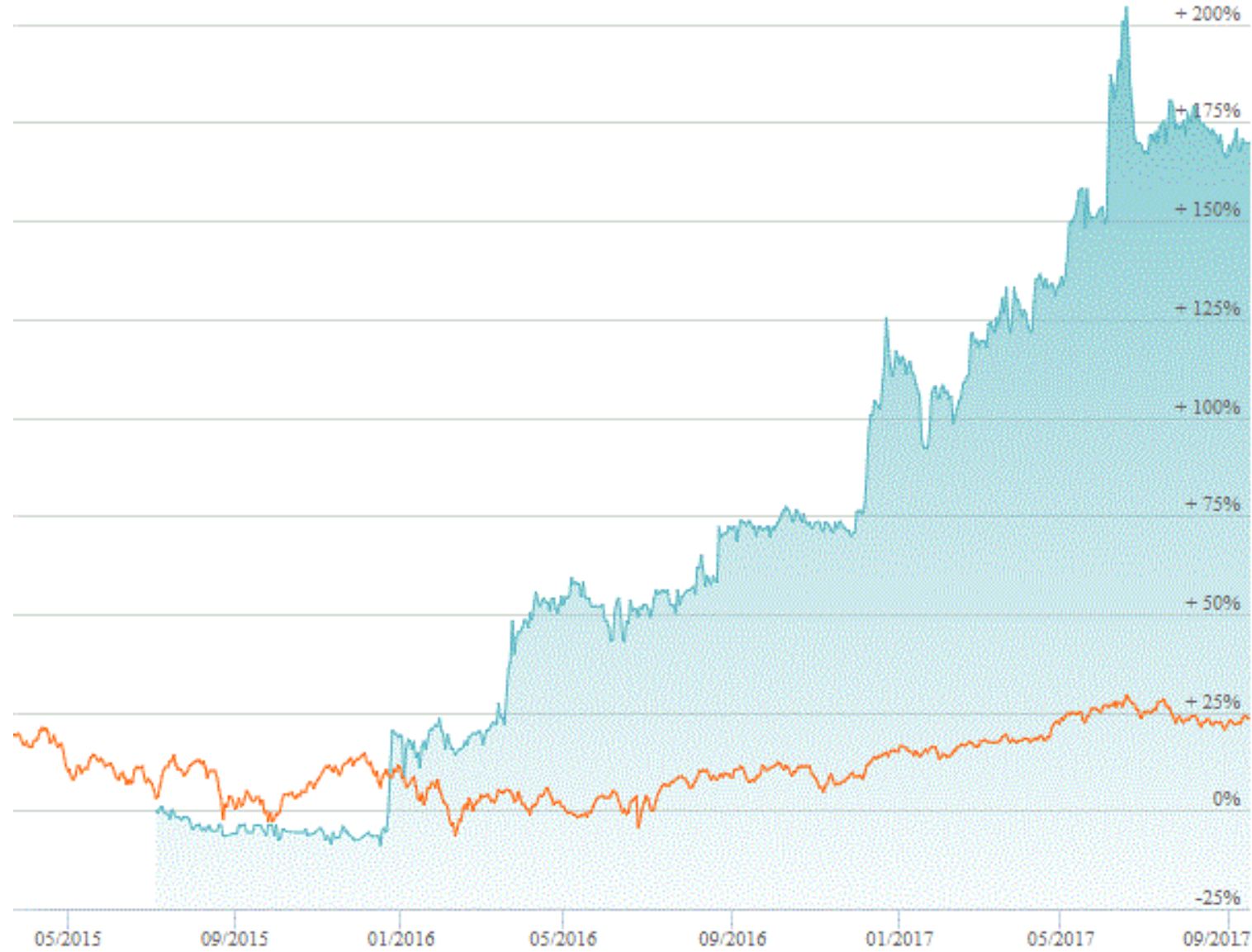
Miksi yritysvastuu juuri nyt?

- ▶ Hallitusohjelman linjaukset: Suomesta halutaan yritys vastuun edelläkävijämaa
- ▶ Ympäristöystävällinen ja vastuullinen kuluttaminen → Asiakkaat ovat entistä tietoisempia kuluttamiensa tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutuksista, ja odottavat yritysten toimivan vastuullisesti ja kertovan siitä asiakkailleen
- ▶ **Suurten yritysten vastuullisuusraportointi pakolliseksi vuoden 2017 alusta** → heijastuu myös yritysten alihankintaketjuun

Esimerkkejä
vastuullisuudesta
menestystekijänä

KOTIPIZZAN OSAKEKURSSIN KEHITYS 2015 - 2017

Kotipizza

- ▶ Listautui pörssiin 2015. Osakkeen hinta 5 €
- ▶ 7.8.2017 osakkeen hinta 14,78 €
- ▶ Kasvu ollut selvästi Suomen pikaruokamarkkinoiden kasvua vahvempaa.
- ▶ Myynnin voimakkaan kasvun takana olleet tekijät:
 - ▶ Kotipizzan vastuullisuusstrategia 2015
 - ▶ Painopisteenä raaka-aineiden vastuullisuus
 - ▶ "Uskomme, että työ vastuullisuuden puolesta lujittaa asiakasuskollisuutta, tuo uusia asiakkaita ja parantaa asiakaskokemusta entisestään."
 - ▶ Kotipizzan brändi- ja ilmeuudistus
 - ▶ Konserni on kehittänyt Kotipizza-ketjua johdonmukaisesti fast casual -ilmiön hengessä eli panostamalla ruuan tuoreuteen, aitousen ja vastuullisuuteen sekä seuraamalla aktiivisesti ruokatrendejä ja kuluttajien mieltymysten kehittymistä.
 - ▶ Kotipizza-ketjulle myönnettiin alkuvuodesta 2017 MSC-ympäristömerkki, joka osoittaa, että kaikki Kotipizzan käyttämät kala- ja äyriäistuotteet ovat peräisin kestävästä kalakannoista ja vastuullisesti toimivilta kalastusyrityksiltä. Kotipizza sai MSC-merkin käyttöönsä ensimmäisenä pizzaravintolaketjuna koko maailmassa. MSC-merkki on otettu kuluttajien parissa hyvin vastaan ja sen saaminen on herättänyt runsaasti positiivista mediahuomioita sekä Suomessa että kansainvälisesti.

Finlayson

- ▶ Tilanne 2014:
 - ▶ Taloudellinen tilanne huono
 - ▶ Asiakaslupaukset eivät täyttyneet
 - ▶ Uudet omistajat ja uusi johto päättivät nostaa vastuullisuuden todelliseksi arvoksi, joka näkyy niin strategiassa, toiminnassa kuin hankintaketjussakin
- ▶ Vastuullisuuden painopisteet: Raaka-aineketjun vastuullisuuden kehittäminen, tuotteiden elinkaari, kierrätys
- ▶ Tilanne nyt:
 - ▶ Liikevaihto kasvoi +53% vuodesta 2015 vuoteen 2016
 - ▶ BSCI-auditointien kattavuus 95 %
 - ▶ Toimialan vastuullisin brändi 2017 (Sustainable Brand Index)
- ▶ Tavoite: Olla maailman läpinäkyvin tekstiilialan yritys

Lähteet: Finlaysonin nettisivut <http://info.finlayson.fi/vastuullisuus/>
Finlaysonin toimitusjohtaja Jukka Kurttila 15.6.2017

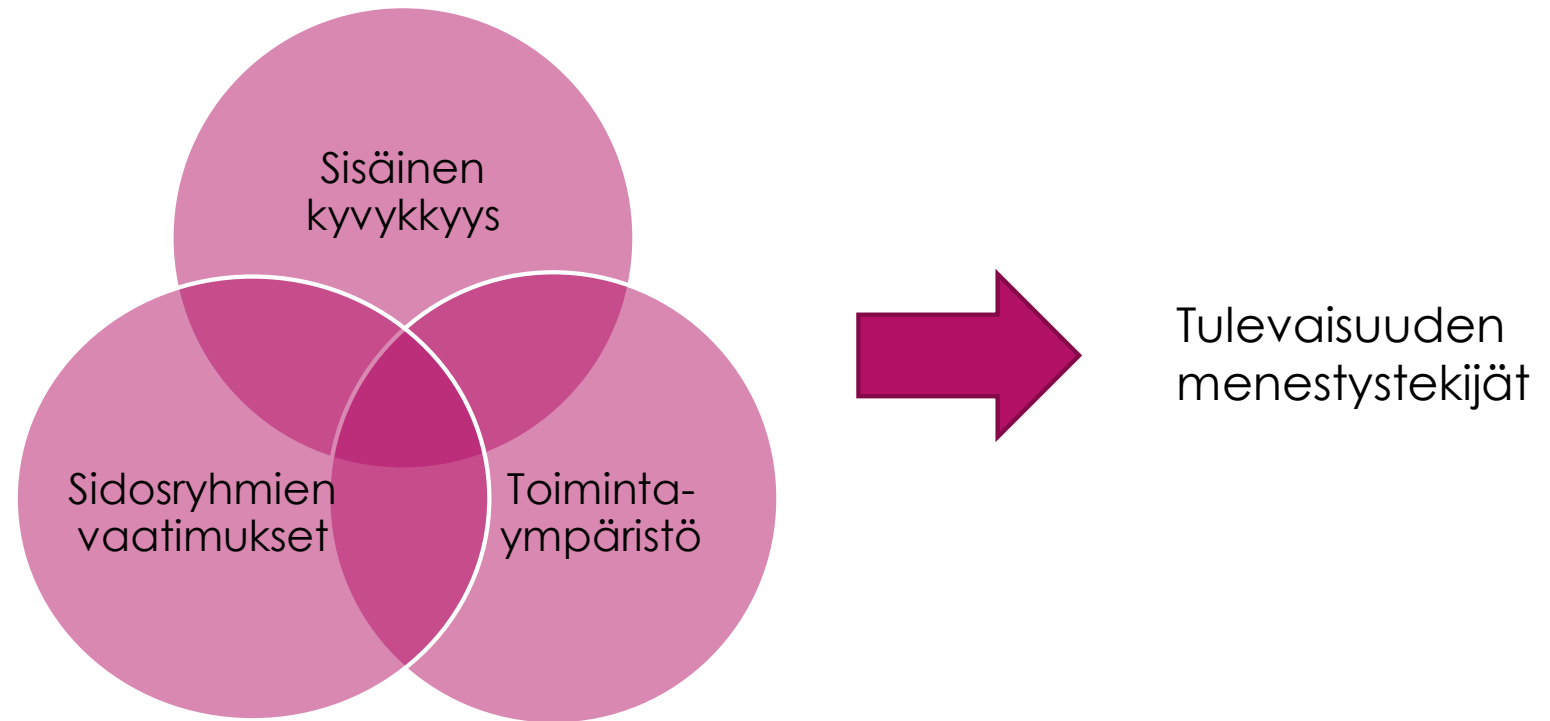
Vastuullinen liiketoiminta

MITEN?

Miten liikkeelle?

- ▶ Lähtökohtana aina yrityksen strategia ja tarve: Mitkä ovat juuri meidän liiketoiminnan kannalta olennaiset vastuullisuuden osa-alueet?
- ▶ **Sidosryhmien vaatimusten tunnistaminen ja toimintaympäristön analysointi** suhteessa organisaation **sisäiseen kyvykkyyteen**
- ▶ → Tunnistetaan olennaiset **vastuullisuusteemat**, joista johdetaan **systemaattinen kehittämissuunnitelma** ja **konkreettiset toimenpiteet**

Oleonnaisten vastuullisuusteemojen tunnistaminen

Vastuullisen liiketoiminnan kehittämisen askeleet

1. Toimintaympäristön, sidosryhmien ja yrityksen nykytilan analysointi
2. Olennaisten vastuullisuusteemojen tunnistaminen
3. Tavoitteet ja suunnitelma
 - ▶ Julkilausumat: Mitä vastuullisuus meillä tarkoittaa
4. Vastuullisuuden integrointi osaksi yrityksen strategiaa, prosesseja, hankintaketjua ja sidosryhmäyhteistyötä
5. Seuranta, mittaaminen ja raportointi
 - ▶ Sertifiointit, raportoinnit
6. Jatkuva kehittäminen

Viestintä (sisäinen ja ulkoinen)

Ohjenuoria vastuullisen liiketoiminnan toteuttamiseen

- ▶ UN Global Compact
- ▶ UN Guiding Principles on business and human rights
- ▶ ISO 26000 Yritysvastuustandardi
- ▶ Business Social Compliance Initiative (BSCI)
- ▶ Global Reporting Initiative (GRI)
- ▶ ISO 14001 Ympäristöjärjestelmästandardi
- ▶ Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus (Sitoumus2050)
- ▶ FIBS (suomalainen yritys vastuuverkosto)

Kiitos!

Niina Suuronen

niinamarikasuuronen@gmail.com

0400-874 661